

नसिद्ध्यति सिद्धिश्चिन्तयितुं धर्माचारहीनत्वात् ॥ २९ ॥ ३० ॥ अविष्यैः अगोचरैरपरिचितैरित्यर्थः धर्मकामार्थसंभवाः धर्मादीनां संभव उपपत्तिर्येभ्यस्ते शिष्टानां वेदप्रामाण्यवादिनां संभ-
वमिति दर्शयति पौरनिवर्तनप्रसंगेन ॥ ३३ ॥ स्नेहोवात्सल्यतत्सहिता अनुकंपादया स्नेहानुकंपातया ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ शोकः इष्टवियोगजं दुःखं तेन संतापः देहेन्द्रियादेरवसादः तेन विद्वलाः व्या-
असतां दर्शनात्स्पृशात्संजल्याच्च सहासनात् ॥ धर्माचाराः प्रहीयंते सिद्ध्यति च न मानवाः ॥ २९ ॥ बुद्धिश्च हीयते पुंसां नीचैः सह समागमात् ॥ मध्यमैर्मध्यतां या-
ति श्रेष्ठतां याति चोत्तमैः ॥ ३० ॥ अनीचैर्नाप्यविषयैर्नाधर्मिष्ठैर्विशेषतः ॥ ये गुणाः कीर्त्तितालोके धर्मकामार्थसंभवाः ॥ लोकाचारेषु संभूता वेदोक्ताः शिष्टसं-
मताः ॥ ३१ ॥ ते युष्मासु समस्ताश्च व्यस्ताश्चैवेह सदुणाः ॥ इच्छामो गुणवन्मध्ये वस्तुं श्रेयोभिकां क्षिणः ॥ ३२ ॥ युधिष्ठिर उवाच धन्यावयं यदस्माकं स्नेह-
कारुण्यं त्रिताः ॥ असतोऽपि गुणानां दुर्बाह्मणप्रमुखाः प्रजाः ॥ ३३ ॥ तदहं श्रुत्वा हितः सर्वान् विज्ञापयामि वः ॥ नान्यथा तद्विकर्त्तव्यमस्मत्स्नेहानुकंपया ॥ ३४ ॥
भीष्मः पितामहो राजा विदुरे जननी च मे ॥ सुहज्जनश्च प्रायो मे नगरे नागसाङ्ग्ये ॥ ३५ ॥ ते त्वस्मद्धितकामार्थपालनीयाः प्रयत्नतः ॥ युष्माभिः सहिताः सर्वशो-
कसंतापविद्वलाः ॥ ३६ ॥ निवर्त्तता गतादूरं समागमनशापिताः ॥ स्वजनेन्यासभूते मे कार्या स्नेहान्विता मतिः ॥ ३७ ॥ एतद्धिममकार्याणां परमं हृदि संस्थितं ॥
कृता तेन तुष्टिर्मसत्कारश्च भविष्यति ॥ ३८ ॥ वैशंपायन उवाच तथानुमंत्रितास्ते न धर्मराजे न ताः प्रजाः ॥ चक्रुरात्तस्वरं घोरं हाराजन्मिति संहताः ॥ ३९ ॥
गुणान्यार्थस्य संस्मृत्य दुःखार्त्ताः परमातुराः ॥ अकामाः संन्यवर्त्तत समागम्याथ पाण्डवान् ॥ ४० ॥ निवृत्तेषु तुरैरुपरथानां स्याय पाण्डवाः ॥ आजग्मुर्जाह्नवीतीरे
प्रमाणाख्यं महावटं ॥ ४१ ॥ ते तं दिवसशेषेण वटं गत्वा तु पाण्डवाः ॥ ऊषुस्तारजनीं वीराः संस्पृश्य सलिलं शुचिं ॥ ४२ ॥ उदकेन वतारात्रिमुषु स्ते दुःखकर्त्तिताः ॥
अनुजग्मुश्च तत्रैतान् स्नेहात्केचिद्विजातयः ॥ ४३ ॥ साम्रयो न ग्रयश्चैव स शिष्यगणबांधवाः ॥ सतैः परिवृतो राजा शुशुभे ब्रह्मवादिभिः ॥ ४४ ॥ तेषां प्रादुष्कृता ग्री-
नां मुहुर्त्तरस्य दारुणे ॥ ब्रह्मघोषपुरस्कारः संजल्पः समजायत ॥ ४५ ॥

कुलाः ॥ ३६ ॥ आगमनेत्यभिप्रायिकं अस्माभिः सह आगमने शापिताः मम शपथं कारिता इत्यर्थः ॥ ३७ ॥
वनत्वनेन ऊषुर्निन्युः ॥ ४३ ॥ साम्रयः दारैः सहिताः अनग्रयस्तदन्ये स्नातकब्रह्मचार्यादयः ॥ ४४ ॥ प्रादुष्कृताः प्रकटीकृताः अग्रयो यैस्ते रम्यत्वं तापविरहात्संन्यागदिशोभातश्च दारुणो रक्षः पिशाचादि
संचारकालत्वात् ब्रह्मघोषपुरस्कारः उच्चैः श्रुत्युपन्यासपूर्वकः संजल्पः परस्परसंवादः ॥ ४५ ॥